

Friedrich Engels

PUUVILLA JA RAUTA

Puuvilla ja rauta ovat aikamme kaksi tärkeintä raaka-ainetta. Kansakunta, joka on johtavassa asemassa puuvilla- ja rautatuotteiden alalla, marssii yleensäkin teollisuusmaiden kärjessä. Ja koska Englanti on näillä aloilla ensimmäinen, se on myös maailman johtava teollisuusmaa niin kauan, kuin se on ensimmäinen näillä aloilla.

Näin ollen voisi odottaa, että puuvilla- ja rautateollisuuden työläisten asiat ovat Englannissa erityisen hyvin, että liiketoiminta kukoistaa aina näillä aloilla Englannin hallitessa markkinoita, ja että vapaakauppa-agitaation aikana luvattu yltäkyläisyyden tuhatvuotinen valtakunta on toteutettu ainakin näillä kahdella teollisuudenalalla. Mutta mitä vielä! On tunnettua, että näin ei suinkaan ole, ja jos työkansan tila ei olekaan huonontunut, vaan monissa tapauksissa jopa parantunut, niin siitä sen on kiittäminen näillä niin kuin muillakin aloilla yksinomaan omia ponnistuksiaan, lujaa organisaatiotaan ja kovia lakkotaisteluita. Tiedämme, että puuvilla- ja rautateollisuus ovat romahtaneet täydellisesti muutaman lyhyen, vuoden 1874 tienoille osuneen kukoistusvuoden jälkeen. Tehtaita suljettiin, masuuneita sammutettiin, ja missä tuotantoa jatkettiin, siellä oli sääntönä lyhennetty työaika. Tällaisia talouspulan jaksoja tunnettiin jo aikaisemmin; ne palaavat keskimäärin joka kymmenes vuosi ja kestävät aikansa, kunnes niiden jälkeen koittaa uusi kukoistuskausi ja niin edelleen.

Nykyiselle lamajaksolle on kuitenkin luonteenomaista, erityisesti puuvilla- ja rautateollisuudessa, että sitä kestää jo useita vuosia pitempään kuin tavallisesti. Talouden elvyttämiseksi on tehty useita yrityksiä ja ponnistuksia, mutta turhaan. Joskin varsinainen kriisi on ohi, liike-elämän lamatila jatkuu, eivätkä markkinat edelleenkään kykene ottamaan vastaan koko tuotantoa.

Syy tähän on siinä, että tuotantoa voidaan lisätä uskomattoman nopeasti nykyisessä järjestelmässä, jossa käytetään koneita tuotantoon, eikä vain teollisuustuotteiden, vaan itse koneiden tuotantoon. Jos tehtailijat haluaisivat, he voisivat laajentaa yhden ainoan kukoistusjakson aikana puuvillan kehruuseen ja kudontaan, valkaisuun ja painamiseen käytettäviä laitteistoja sillä tavoin, että he kykenisivät tuottamaan tavaroita viisikymmentä prosenttia enemmän ja voisivat kaksinkertaistaa raakaraudan ja kaikenlaisten rautatuotteiden kokonaistuotannon. Todellisuudessa tällaista kasvua ei ole tapahtunut. Mutta kasvu on ollut kyllä poikkeuksellisen suuri verrattuna aikaisempien nousukausien kasvuun, ja seurauksena on krooninen liikatuotanto, liike-elämän pitkäaikainen lamaanus. Tehtailijat pystyvät odottelemaan, ainakin jonkin aikaa, kun taas työläiset saavat kärsiä, sillä heille tämä merkitsee kroonista kurjuutta ja pysyvää vaaraa joutua työtaloon.

Tällainen siis on ylistetyn rajoittamattoman kilpailun tulos, tällainen on Cobdenin, Brightin ja kumppanien lupaaman tuhatvuotisen valtakunnan toteutus! Juuri tätä työväestöllä on odotettavissa, jos se jättää, kuten viimeisten kahdenkymmenenviiden vuoden aikana, imperiumin talouspolitiikan johdon »luonnollisten johtajiensa» huostaan, noille »teollisuuskapteeneille», jotka on Thomas Carlylen¹⁰⁰ mukaan kutsuttu komentamaan maan teollista armeijaa. Hienoja teollisuuskapteeneita! Heihin verrattuna olivat Louis Napoleonin kenraalit vuonna 1870 neroja. Kukin yksittäinen niin sanottu teollisuuskapteeni taistelee kaikkia muita vastaan, toimii vain omaksi edukseen, laajentaa yritystään ottamatta lainkaan huomioon, mitä hänen naapurinsa tekevät, ja lopuksi he kaikki huomaavat suureksi hämmästykseksensä, että tuloksena on liikatuotanto. He eivät pysty sopimaan

tuotannon sääntelystä; he pystyvät sopimaan vain yhdestä tavoitteesta: *työläisten palkkojen pitämisestä alhaisina*. Laajentamalla harkitsemattomasti maan tuotantovoimaa niin etteivät markkinat kykene ottamaan sitä vastaan, he riistävät työläisiltään sen suhteellisen helpotuksen, jonka kohtalaisen kukoistuksen kausi toisi heille ja johon heillä olisi pitkän pulajakson jälkeen oikeus, jotta he voisivat saattaa tulonsa jälleen keskimääräistasolle. Eikö vieläkään ymmärretä, että tehtailijat ovat luokkana menettäneet kykynsä huolehtia maan taloudellisista peruseduista, johtaa itse tuotantoprosessia? Eikö ole mieleöntä — vaikka totta — että Englannin työläisten pahin vihollinen on heidän omien käsiensä lakkaamatta kohoava tuottavuus?

Erästä toistakin seikkaa on vielä tarkasteltava. Englannin tehtailijat eivät ole ainoita, jotka lisäävät tuotantovoimiaan. Sama tapahtuu muissakin maissa. Tilastot eivät anna mahdollisuutta verrata erikseen johtavien maiden puuvilla- ja rautateollisuutta. Mutta jos tarkastelemme koko tekstiiliteollisuutta ja vuori- ja metalliteollisuutta, niin voimme koota seuraavan vertailutaulukon Preussin tilastoviraston johtajan, tri Engelin, kirjasaan »Das Zeitalter des Dampfs» (Höyryn aikakausi. Berliini 1881)¹⁰¹ esittämän aineiston perusteella. Hänen arvionsa mukaan näissä elinkeinoissa käytettyjen höyrykoneiden kokonaissuoritus hevosvoimina (yksi hevosvoima on yhtä kuin energia, joka nostaa 75 kiloa sekunnissa metrin korkeuteen) on neljässä maassa seuraava:

	Tekstiiliteollisuus	Vuori- ja metalliteollisuus
Englanti 1874	515 800	1 077 000
Saksa 1875 . . .	128 125	456 436
Ranska	noin 100 000	185 000
Yhdysvallat . . .	noin 93 000	370 000

Näemme siis, että Englannin kolmen tärkeimmän kilpailijan yhteensä käyttämä höyryvoima on tekstiiliteollisuudessa lähes kolme viidesosaa Englannin käyttämästä, vuori- ja metalliteollisuudessa taas melkein yhtä suuri. Ja koska näiden maiden teollisuus kehittyy paljon nopeammin kuin Englannin, voi tuskin olla epäilystä

siitä, että niiden yhteistuotanto ylittää pian Englannin tuotannon.

Tarkastellaan edelleen seuraavaa taulukkoa, josta käy ilmi tuotannossa, vetureita ja laivakoneita lukuun ottamatta, käytetty höyryvoima hevosvoimina:

		hevosvoimia
Iso-Britannia	noin	2 000 000
Yhdysvallat	noin	1 987 000
Saksa	noin	1 321 000
Ranska	noin	492 000

Tämä taulukko osoittaa vielä selvemmin, miten vähän Englannin monopolista höyryvoimaa käytävillä teollisuudenaloilla on jäljellä ja miten vähän vapaakaupalla on onnistuttu turvaamaan Englannin teollinen ylivoimaisuus. Älköön sanottako, että tämä ulkomaisen teollisuuden kehitys on keinotekoista, että se johtuu suoje-lutullijärjestelmästä. Saksan teollisuuden valtava laajentuminen tapahtui kokonaan erittäin liberaalisen vapaakaupan vallitessa, ja kun Amerikan oli ennen kaikkea järjettömän kulutusverojärjestelmänsä takia pakko turvautua tulleihin, joiden antama suoja on pikemminkin kumoaminen kuin todellinen, niin jo kulutusverolakien kumoaminen olisi antanut sille mahdollisuuden kilpailla vapailla markkinoilla.

Tällaisessa tilanteessa Englanti siis on Manchesterin koulukunnan oppien lähes kaksikymmentäviisivuotisen kiistämättömän herruuden jälkeen. Meidän mielestämme tulokset ovat sen laatuaisia, että Manchesterin ja Birminghamin herrojen vallastaluopuminen on tarpeen mitä pikimmin, jotta työväenluokka pääsisi peräsimeen seuraaviksi kahdeksikymmeneksi vuodeksi. Huonommin se ei ainakaan voisi asioita hoitaa.

*Kirjoittanut Engels heinä-
kuun lopussa 1881*

Werke, Bd. 19, S. 283—286

*Julkaistu pääkirjoituksena
»The Labour Standard»
(London) lehden 13. n:o:ssa
30. heinäkuuta 1881*